Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Rok VIII Wilno, dn. 10 kwietnia 1934 r. Nr. 7

WIADOMOŚCI ARCHIDIECEZJALNE WILEŃSKIE

DWUTYGODNIK KAPŁAŃSKI

Redakcja: Wilno, z. Bernardyński 6, m. 1. Administracja: Wilno, ul. Metropolitalna 1. P. K. O. 80.833

Ogłoszenia: Cała strona 48 zł., 1/2 str. 24 zł., 1/4 str. 12 zł., 1/8 str. 8 zł.

Prenumerata: Rocznie 15 zł., półrocznie 8 zł., Nr. pojedyńczy 80 groszy

Elegi vos et posui vos, ut eatis et fructum adferatis. *Joan. 15. 16.*

TREŚĆ ZESZYTU.

POPULARNA PIELGRZYMKA DO RZYMU NA ZIELONE ŚWIĄTKI POD PROTEKTORATEM J. E. KS. BISKUPA DR. OKONIEWSKIEGO.

Pod protektoratem JE. Ks. Biskupa Dr. Okoniewskiego, organizuje Akcja Katolicka w Pelplinie tanią pielgrzymkę do Rzymu w okresie Zielonych Świąt. Pielgrzymka ta, połączona ze zwiedzeniem Neapolu, Padwy i Wenecji, wyruszy z Katowic dnia 17 maja, powróci 26 maja b. r.

Wobec bardzo przystępnych warunków udziału w pielgrzymce i ograniczonej ilości miejsc, o przyjmowaniu decydować będzie kolejność zgłoszeń. Pielgrzymka zorganizowana będzie w ten sposób, że ceną ryczałtową udziału objęte będą wszystkie koszta podróży, utrzymania w Rzymie, Padwie i Wenecji, napiwki, opłaty za zwiedzanie, hotele, paszport i wizy.

Zapisy przyjmują wszystkie Agentury Wagons-Lits Cook w Polsce i Akcja Katolicka w Pelplinie. Zgłoszenia przyjmowane są do dnia 15 kwietnia b. r. w miarę wolnych miejsc.

O POMOC NA ODBUDOWĘ KOŚC. OO. FRANCISZKANÓW W WILNIE

OO. Franciszkanie nareszcie odzyskali swój kościół przy ul. Trockiej w Wilnie. Obecnie przystępują do odbudowy swej prastarej świątyni. Zwracają się z prośbą do całego społeczeństwa katolickiego o pomoc czyto w materjale, czyto w rzeczach kościelnych, czyto w pieniądzach.

Każdą ofiarę chociażby najmniejszą, oraz imię i nazwisko ofiarodawcy wpisuje się do Księgi Wieczystej Dobrodziejów Zakonu, a wzamian odprawia się co miesiąc Msze święte, oraz wszyscy Ojcowie i Bracia całej prowincji modlą się po swoich pacierzach kapłańskich i zakonnych.

Konto czekowe w P. K. O. Nr. 144.411; adres: **OO. Franciszkanie, Wilno, ul. Trocka 14.**

SPECJALNIE DLA DUCHOWIEŃSTWA poleca Sodalicja św. Piotra Klawera pokoje umeblowane w miejscowości kuracyjnej w willi ś. p. ks. A. Szymeluna w Druskienikach, przy ul. Jasnej Nr. 11. Ceny bardzo przystępne.

POŻĄDANY JEST KS. KAPELAN.

Właściciel Pensjonatu „Zamek“, p. Edward Woydat, w Żegiestowie-Zdroju ofiarowuje księdzu mieszkanie jednopokojowe z całem utrzymaniem, praniem, światłem, opałem i obsługą, wzamian za posługi duszpasterskie, udzielone jego rodzinie. Warunki będą zagwarantowane rejentalnie. Pożądany jest kapłan z Kresów lub repatrjant z Rosji. Żegiestów-Zdrój leży w okolicy górzystej.

Adres: *Pensjonat „Zamek“, Żegiestów-Zdrój.*

Rok VIII Wilno, dn. 10 kwietnia 1934 r. Nr. 7

WIADOMOŚCI ARCHIDIECEZJALNE WILEŃSKIE

DWUTYGODNIK KAPŁAŃSKI

Redakcja: Wilno, z. Bernardyński 6, m. 1. Administracja: Wilno, ul. Metropolitalna 1. P. K. O. 80.833

Ogłoszenia: Cała strona 48 zł., 1/2 str. 24 zł., 1/4 str. 12 zł., 1/8 str. 8 zł.

Prenumerata: Rocznie 15 zł., półrocznie 8 zł., Nr. pojedyńczy 80 groszy

Elegi vos et posui vos, ut eatis et fructum adferatis. *Joan. 15. 16.*

DZIAŁ

URZĘDOWY

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI PII

DIVINA PROVIDENTIA

PAPAE XI

CONSTITUTIO APOSTOLICA QUA

VNIVERSALE EXTRA ORDINEM IVBILAEUM ANNIS MDCCCCXXXIII — MDCCCCXXXIV ROMAE CELEBRATVM AD TOTVM CATHOLICVM ORBEM EXTENDITVR[1]).

---

[1]) Wyciąg.

PIVS EPISCOPVS

SERVVS SERVORVM DEI

Universis Christifidelibus praesentes litteras inspecturis salutem et Apostolicam Benedictionem.

Quod superiore anno universale extra ordinem Iubilaeum indiximus ad undevicies saecularem memoriam recolendam peractae humani generis Redemptionis, quodque iam feliciter ad exitum deductum est, id, elutis expiatisque animis et a „terrestris huius incolatus domo“ ad superna erectis, tot tantaque attulit beneficia divinaque solacia, ut temperare Nobis non possimus quin immortales Deo optimo maximo grates agamus. Vidimus enim per huius anni sancti decursum — quod quidem caelestis Numinis benignitati acceptum referimus — innumerabiles pene filios singillatim turmatim in almam hanc Urbem confluere, eosdemque et coram admisimus et paterno alloquio recreavimus. Idque ex omnium civium ordine factum: nempe ex operaria plebe, quae victum sibi cotidiano labore comparat; ex optimatibus civitatumque primoribus, qui in difficillimis horum temporum condicionibus videbantur — exemplum sane omni laude dignum — non tantum sibi sed suis etiam omnibus caelestem opem conciliare; ex iis, qui florenti aetate fruuntur atque ex iis, qui, senio prope confecti, romani itineris incommoda perpeti non recusarunt. Neque ex Italia tantum atque ex vicinioribus regionibus, sed ex transmarinis etiam terris convenerunt ac pene undique gentium. . . . .

Cum tamen non omnes, quibus cordi esset, Romam contendere potuerint, ad amplissimos potiundos caelestis gratiae thesauros, idcirco consentaneum ducimus ut, ex Apostolicae Sedis more institutoque, quae hac in alma Urbe usque ad hodiernum diem civibus atque advenis patuit iubilaris veniae facultas, ea per integrum annum ubique gentium vigeat. Quam ad rem salutariter assequendam, Ecclesiae administros adhortamur imprimisque Episcopos ut — opportunis habitis ad populum concionibus ac spiritualibus, ut aiunt, exercitiis sacrisque expeditionibus — christifideles quam plurimos ad sua cuiusque admissa per Paenitentiae Secramentum eluenda et ad plenae huius indulgentiae beneficium lucrandum rite praeparent omnique ope permoveant. Eosdemque moneant ut ad mentem Nostram supplices Deo preces adhibeant. Hanc vero ad mentem quod attinet, praeter ea, quae

per Apostolicas Litteras „Quod nuper“ commendavimus, ut nimirum debita ubique terrarum libertas Ecclesiae restitueretur ac populi omnes ad pacem, concordiam verique nominis prosperitatem revocarentur, hoc etiam cupimus ut christifidelium supplicationes studiose impetrent, ut perseverans nempe atque assidua Missionalium opera feliciora cotidie incrementa capiat, ac dissidentes universi ad unum Iesu Christi ovile auspicato reducantur.

Huic praeterea mentis Nostrae proposito aliquid etiam adiicere placet, quod Nobis summopere cordi est. Quandoquidem enim in regionibus non paucis teterrimi increscunt „Atheorum Militantium“ nisus, qui, in caeleste Numen temerario ausu rebellantes, nefandum illud atque scelestum effatum, suum veluti insigne, iactant „Absque Deo, contra Deum!“, idcirco valde opportunum putamus ut, per proximam piacularis huius anni ad universum catholicum orbem prorogationem, gravissima eiusmodi iniuria, Divinae Maiestati illata, precando expiandoque pro facultate resarciatur. Id faciant, quaesumus, christifideles omnes: id scilicet a misericordiarum Patre contendant, ut formidolosi horum pravorum hominum conatus, qui non modo religionem quamlibet, sed civilem etiam cultum verique nominis urbanitatem subvertere enituntur, tandem aliquando remittant atque incassum recidant. Id etiam suis precibus suisque piaculis impetrent, ut humani generis Redemptor obcaecatos eorum animos — infitiatorum dicimus osorumque Dei — caelestis luminis fulgore percellat, eosdemque suorum scelerum rubore paenitentiaque commotos, ad paternum amplexum misericorditer reducat. . . .

Itaque, auctoritate omnipotentis Dei, beatorum Apostolorum Petri et Pauli ac Nostra, maximum divinae Redemptionis Iubilaeum, quod Romae celebratum est, ad universum catholicum orbem per Apostolicas has Litteras extendimus, ad Occidentalem nimirum et ad Orientalem, Ecclesiam, atque in integrum annum prorogamus; ita scilicet ut a die octava Paschatis huius anni, ad plenam usque diem item octavam Paschatis proximi anni MDCCCCXXXV lucrifieri possit.

Quamobrem omnibus utriusque sexus christifidelibus etiamsi per elapsum annum sacrum Iubilaei veniam adepti iam sint, apostolica auctoritate Nostra plenissimam totius paenae, quam pro peccatis luere debent, indulgentiam — ubique terrarum extra Urbem eiusque suburbium lucrandam — concedimus atque impertimus, obtenta prius ab iisdem admissorum cuiusque suorum remissione ac venia, dummodo, rite per Paenitentiae Sacramentum

expiati et sacra Synaxi refecti, ecclesias vel publica oratoria, ad hoc designanda, statuo tempore pie inviserint.

. . . .

VIII. Ad facultates quod pertinet, confessariis, ceteroquin ad iuris normam adprobatis, tribuendas, quibus in excipienda Iubilaei confessione salutariter utantur, haec, quae sequuntur, decernimus.

1. Confessariis illae integrae sunto facultates absolvendi, dispensandi, commutandi, quascumque ab Apostolica hac Sede vel in perpetuum vel ad tempus legitime impetraverint; id tamen intra concessionis terminos.

2. Monialibus iisque aliis feminis, quarum ad confessiones excipiendas, ex Codicis praescripto, specialis adprobatio Ordinarii requiritur, fas esto quemvis confessarium sibi eligere, ab eodem loci Ordinario pro utroque sexu adprobatum, apud quem Iubilaei confessio peragi queat; cui quidem electo confessario concedimus ut, in excipiendis dumtaxat Iubilaei confessionibus, omnes exercere possit facultates, quas ipse, vi Apostolicae huius Constitutionis, pro omnibus christifidelibus iam habeat.

3. Confessariis omnibus concedimus, ut per Annum Sanctum possint, pro foro conscientiae in actu sacramentalis confessionis et per se ipsi tantum, absolvere quoslibet paenitentes non solum a quibusvis censuris et peccatis Romano Pontifici aut Ordinario a iure reservatis, sed etiam a censura ab homine lata. Huius tamen censurae absolutio in foro externo non suffragabitur.

IX. At hisce amplissimis facultatibus ne utantur nisi normis exceptionibusque servatis, quae sequuntur:

1. Ne absolvant, nisi in adiunctis atque ad praescriptum can. 254 Codicis iuris canonici, eos, qui irretiti sint aliqua censura vel Romano Pontifici personaliter vel specialissimo modo Apostolicae Sedi reservata. Ne absolvant pariter, nisi in adiunctis can. 900, illos, qui in casum inciderint Sanctae Sedi reservatum ad normam decreti Sacrae Paenitentiariae Apostolicae, d. XVI mensis Novembris, a. MDCCCCXXVIII (cfr. *Acta Apost. Sedis*, vol. XX, pag. 398); vi cuius Decreti tamen, post etiam obtentam absolutioem, obligatio adhuc viget ad Sacram Paenitentiariam recurrendi eiusque mandatis obtemperandi.

2. Similiter ne absolvant, nisi ad praescriptum can. 2254, praelatos cleri saecularis ordinaria iurisdictione in foro externo praeditos, superioresque maiores Religionis exemptae, qui in excommunicationem speciali modo Sanctae Sedi reservatam publice inciderint.

3. Haereticos vel schismaticos, qui fuerint publice dogmatizantes, ne absolvant, nisi ii, abiuratis saltem coram ipso confessario haeresi vel schismate, scandalum, ut par est, iam reparaverint, aut promiserint sese, ut par est, efficaciter reparaturos.

4. Pariter ne absolvant eos, qui sectis vetitis massonicis aliisve id genus nomen dederint, etiamsi occulti sint, nisi abiurata saltem coram ipso confessario secta, scandalum reparaverint et a quavis activa cooperatione vel favore suae cuiusque sectae praestando cessaverint; nisi ecclesiasticos et religiosos, quos sectae adscrìptos noverint, ad can. 2336 § 2, denuntiaverint; nisi libros, manu scripta et signa, quae eandem sectam respiciant, quotiescumque adhuc retinent, absolventi tradiderint, ad S. Officium quamprimum caute transmittenda, aut saltem — idque iustis gravibusque de causis — per se ipsi destruxerint; sin minus, ipsimet sincero animo spoponderint se memoratas condiciones esse, quamprimum potuerint, adimpleturos; impositis, praeterea, pro modo culparum, gravi paenitentia salutari et frequenti sacramentali confessione.

5. Qui bona vel iura ecclesiastica sine venia acquisiverint, ne absolvantur nisi aut iis restitutis, aut compositione quam primum ab Ordinario vel ab Apostolica Sede postulata, aut saltem promissione sincere facta eandem compositionem postulandi; nisi de locis agatur, in quibus a Sede Apostolica aliter iam provisum fuerit.

6. Possint iidem confessari omnia et singula vota *privata,* etiam Sedi Apostolicae reservata, iurata quoque, commutare in alia pia opera, ex iusta causa. Votum autem castitatis perfectae et perpetuae, quamvis ab origine publice emissum sit in professione religiosa tam simplici quam sollemini, subinde tamen, aliis huius professionis votis dispensatis, firmum atque integrum manserit, similiter possint, gravi de causa, in alia pia opera commutare. Nullatenus tamen ab eodem illos dispensent, qui vi Ordinis sacri ad legem caelibatus tenentur, etiamsi ad statum laicalem redacti sint. A commutandis vero votis cum praeiudicio tertii, se abstineant, nisi is, cuius interest, libenter expresseque consenserit. Votum denique non peccandi, aliave paenalia vota ne commutent, nisi in opus, quod, non minus quam votum ipsum, a peccato refrenet atque arceat.

7. Dispensare possint, in foro conscientiae et sacramentali tantum, a quavis irregularitate ex delicto prorsus occulto; item ab irregularitate, de qua in can. 985, 4., sed ad hoc unice, ut

paenitens Ordines iam susceptos sine infamiae vel scandali periculo exercere queat.

8. Dispensare item possint, pro foro conscientiae et sacramentali tantum, ab occulto impedimento consanguinitatis in tertio vel secundo gradu (sexto vel quarto iuxta computationem Orientalium) collaterali, etiam attingente primum (quartum vel tertium Orientalium), quod ex generatione illicita proveniat, solummodo ad matrimonium convalidandum, non ad contrahendum.

9. Sive autem de matrimonio contracto agatur sive de contrahendo, dispensare possint ab occulto criminis impedimento, neutro tamen machinante; iniuncta, in primo casu, privata renovatione consensus, secundum can. 1135; imposita, in utroque, salutari, gravi diuturnaque paenitentia.

10. Ad visitationes quod attinet quatuor ecclesiarum, confessarii, pro singulis qui, iusta de causa, eas praescripta ratione perficere nequeant, facultatem habent cum concedendi dispensationem a visitatione alicuius ecclesiae, eam commutando — si fieri potest — in visitationem alius ecclesiae, tum etiam visitationum numerum contrahendi. Singulis autem, qui, morbo aliove legitimo impedimento detenti, memoratas ecclesias invisere nequeant, praescriptas visitationes in alia pia opera, quae ab ipsis impleri possint, commutent. Confessarii tamen sciant, se conscientiam suam oneraturos, si inconsulto et sine iusta causa christifideles ex eiusmodi visitationibus exemerint. Quos vero recte a visitationibus dispensaverint, iis ne indulgeant, ut preces ad mentem Nostram fundendas, quae a visitatione separari quidem possunt, praetermittant; in aegrotantium tantum commodum liceat eas etiam imminuere.

11. Ab obligatione praescriptae confessionis, quam ad adimplendam nec invalida nec annua ex praecepto confessio sufficit, ullum ne exsolvant, ne eum quidem qui materiam necessariam non habeat.

12. Ad S. Communionem quod attinet, nefas esto eiusmodi praescriptum in alia pia opera commutare, nisi de aegrotis agatur qui ab ea suscipienda prorsus impediantur. Volumus autem, Iubilaei causa, eam sufficere, quae per modum viatici ministratur; minime vero eam, quae in Paschate peragenda praecipitur.

13. Confessarii sciant posse se descriptis facultatibus uti cum omnibus fidelibus Ecclesiae tam Occidentalis quam Orientalis, qui ad confitendum apud ipsos accedant ea mente et voluntate, sincera quidem et firma, ut Iubilaei veniam lucrentur.

Facultatibus tamen absolvendi a peccatis et ab ecclesiasticis censuris ac dispensandi ab irregularitate cum eodem paenitente uti nequeant nisi semel tantum, cum ipse Iubilaei veniam primum lucretur; itemque tum solummodo, cum paenitens ab alio confessario, a die octava Paschatis huius anni, a peccatis et a censuris absolutus iam non fuerit, vel ab irregularitate dispensatus.

Ceteras vero facultates — eam etiam visitationes contrahendi aut commutandi ad datam normam sub n. 10 — in favorem etiam eiusdem paenitentis semper exercere poterunt.

. . . .

Itaque haec omnia, quae per Apostolicas has Litteras constituimus ac declaravimus, volumus firma ac valida existere et fore, ad effectum Iubilaei ad universum catholicum orbem proferendi, non obstantibus contrariis quibuslibet. Earum autem Litterarum exemplis atque excerptis, manu tamen alicuius notarii publici subscriptis et sigillo munitis viri in ecclesiastica dignitate constituti, eamdem iubemus adhiberi fidem, quae hisce adhiberetur Litteris, si forent exhibitae vel ostensae.

Nulli igitur liceat paginam hanc Nostrae concessionis, voluntatis et declarationis infringere, vel ei, ausu temerario, contra ire. Quod si quis attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei ac beatorum Apostolorum Petri et Pauli se noverit incursurum.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die secundo mensis Aprilis, anno millesimo nongentesimo tricesimo quarto, Pontificatus Nostri decimo tertio.

Fr. Th. Pius O. P. Card. Boggiani
Cancellarius S. R. E.

Laurentius Card. Lauri
Paenitentiarius Maior.

Joseph Wilpert,
Decanus Collegii Proton. Apostolic.

Vincentius Bianchi-Cagliesi,
Proton. Apost.

(L. Pl.)

Can. Alfredus Liberati,
Adiutor a studiis.

(*Acta Ap. Sedis,* t. 26, str. 137—148).

ZARZĄDZENIA ORDYNARJATU ARCYBISKUPIEGO

Ogłoszenie Jubileuszu Odkupienia Rodzaju Ludzkiego.

ROMUALD JAŁBRZYKOWSKI
z Bożej i Stolicy Apostolskiej łaski
ARCYBISKUP-METROPOLITA WILEŃSKI

Przewielebnemu Duchowieństwu i Wiernym archidiecezji wileńskiej

Pozdrowienie w Panu.

Jubileusz tysiąca dziewięciuset lat od dokonania tajemnicy Odkupienia przez mękę i śmierć Chrystusa Pana, obchodzony w Rzymie przez cały rok, został zakończony. Obecnie Ojciec św. Pius XI rozszerzył ten Jubileusz na cały świat katolicki. Ma on trwać również przez rok cały, do niedzieli przewodniej 1935 roku.

Ojciec św. zaleca wszystkim wiernym, by w tym roku świętym czynami i modłami wyjednywali u Boga Kościołowi Chrystusowemu zachowanie wolności i swobody, żeby pomiędzy narodami i ludźmi zapanowała zgoda i prawdziwa pomyślność. Mamy także starać się o rozkrzewianie wiary świętej, o nawrócenie niewiernych i osób odpadłych od prawdziwego Kościoła, by wszyscy jaknajrychlej przyszli do jednej wiary św. katolickiej.

W szczególny zaś sposób Ojciec św. wzywa, byśmy pamiętali, że się pojawiają coraz liczniejsi „bezbożnicy wojujący“, którzy usilnie dążą życie ludzkie urządzić „bez Boga, a nawet— przeciw Bogu“. Mamy tedy przepraszać Boga Zbawiciela za tak straszną niewdzięczność ludzką i zniewagi; mamy błagać o łaskę, by ci ludzie przejrzeli z zaślepienia swego i znaleźli drogę do pokuty i miłosierdzia Bożego.

W roku tym każdy katolik może i powinien otrzymać łaskę całkowitego odpuszczenia kary doczesnej za grzechy. Warunkami do otrzymania tak wielkiej łaski są: jaknajgodniejsze przystąpienie do Sakramentów Pokuty i Komunji św. oraz nawiedzenie wskazanych kościołów.

W Wilnie—dla nawiedzenia wyznaczone zostały następujące kościoły: św. Jana, św. Kazimierza, Ostrobramski (św. Teresy) i Świętego Ducha.

Każdy z tych kościołów trzeba nawiedzić trzy razy.

W Grodnie — Kościół Farny, Pobernardyński, Garnizonowy i Franciszkański; każdy nawiedzić trzy razy.

W Białymstoku — Kościół Farny i św. Rocha; każdy nawiedzić 6 razy.

W Lidzie — Kościół Farny, Pijarski i Niepokalanego Pocz. N. M. P.; każdy nawiedzić 4 razy.

W Słonimie — Kościół Farny, Pobernardyński i SS. Niepokalanek; każdy nawiedzić 4 razy.

W innych miejscowościach kościół parafjalny, który trzeba nawiedzić 12 razy.

Nawiedzanie kościołów można rozpocząć jednego dnia i kończyć w dni następne. Przy nawiedzaniu powtórnem i dalszem należy wyjść całkowicie z gmachu kościelnego, jednak zaraz można wracać dla następnego nawiedzenia. Podczas nawiedzenia kościoła należy uczcić tajemnicę Odkupienia naszego i Męki Pańskiej w ten sposób:

1-o przed ołtarzem Przenajświętszego Sakramentu odmówić pięciokrotnie *Ojcze nasz, Zdrowaś Marya* i *Chwała Ojcu,* oraz szósty raz — odmówić te modlitwy w intencji Ojca św.,

2-o przed krucyfiksem, czy obrazem Chrystusa Ukrzyżowanego — odmówić trzykrotnie *Wierzę w Boga* i raz modlitewkę: *Uwielbiamy Cię, Chryste, i błogosławimy Tobie, żeś przez krzyż swój święty świat odkupić raczył,*

3-o przed obrazem Matki Boskiej, dla uczczenia jej siedmiu boleści, odmówić 7 razy *Zdrowaś, Maryo* i raz *Pod Twoją obronę,* i wreszcie

4-o przed ołtarzem N. Sakramentu — odmówić: *Wierzę w Boga.*

Nawiedzenia może każdy odbyć i poza swojem miastem czy parafją, nawet poza diecezją zamieszkania, jednak zawsze tylko w kościołach, do tego przeznaczonych.

Odpustu jubileuszowego można dostąpić tyle razy, ile razy zostaną spełnione wszystkie warunki przepisane.

Odpusty te można ofiarować za siebie i za dusze osób zmarłych.

Ci zaś, którzy nie są w stanie dokonać nawiedzeń wkazanych kościołów, jak zakonnice, osoby przebywające w internatach, więźniowie, chorzy, osoby chorym usługujące i wszyscy, którzy ze względu na swoje zajęcie i pracę nie mogą odbyć przepisanych nawiedzeń, również starcy, którzy ukończyli 70-ty rok życia, niechaj odmówią przy nawiedzeniu jakiegokolwiek kościoła lub kaplicy wszystkie modlitwy przepisane do trzykrotnego nawiedzenia kościoła, a gdyby i to nie było dostępne,

wystarczy wtedy w mieszkaniu odmówić wszystkie modlitwy przepisane do 3-krotnego nawiedzenia kościoła.

Młodzież ucząca się, by otrzymać odpust jubileuszowy w Wilnie, winna jednorazowo nawiedzić 4 wskazane kościoły, w Grodnie — 3, w Białymstoku — 2, w Lidzie — 3 i w Słonimie — 3; w innych zaś miejscowościach wystarczy nawiedzić czterokrotnie kościół parafjalny.

Przy nawiedzeniach procesjonalnych, pod przewodnictwem księży, w miastach wspomnianych wystarczy jednorazowe nawiedzenie wskazanych tam kościołów, w innych zaś miejscowościach wystarczy odwiedzić dwa parafjalne kościoły, pomiędzy któremi odbywa się procesja.

Dla osób, pielgrzymujących do Ostrej Bramy lub do Kalwarji pod Wilnem, wystarczy jednorazowe nawiedzenie jednego z tych kościołów.

Sakramenty Pokuty i Komunji św. dla otrzymania odpustu są konieczne; od przyjęcia tych sakramentów może zwolnić tylko ciężka choroba.

O ileby warunki do otrzymania odpustu jubileuszowego były dla kogo za trudne, może w takim razie przedstawić sprawę spowiednikowi, by otrzymać ich zamianę.

Spowiednikom została udzielona szeroka władza w tym Roku Świętym do rozgrzeszania od wypadków zastrzeżonych, do udzielania dyspens i czynienia zamian (o szczegółach w tym względzie cf. Konstytucję Apostolską: „Quod superiore“ z 2. IV. 1934 r. nn. VIII—IX).

Zachęcamy Was, Ukochani Diecezjanie, byście przez najbardziej gorliwe spełnienie życzeń Stolicy Apostolskiej zbliżyli się do Chrystusa, Zbawiciela naszego, i sprowadzili Jego królestwo do domów, rodzin i społeczeństwa całego [1]).

† *Romuald*
Arcybiskup Wileński

PPWWXX. Proboszczowie i Rektorzy kościołów ogłoszą to z ambony w najbliższą niedzielę.

X. A. Sawicki
Kanclerz Kurji.

Wilno, dnia 7 kwietnia 1934 roku
№ 17393.

---

[1]) Cf. Konst. Ap. „Quod superiore“ w tymże zeszycie *Wiad. Archid.*, str. 98.

Nabożeństwa w święta narodowe i państwowe.

KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA
Wilno, dn. 30. III. 1934 r., Nr. 17235.

Nabożeństwa w dniach 3 maja i 15 sierpnia należy odprawiać jak we wszelkie święta kościelne, gdyż te dnie są świętami w znaczeniu liturgicznem.

W dniach zaś 11 listopada, imienin P. Prezydenta Rzeczypospolitej, oraz obchodów okolicznościowych odprawiane są nabożeństwa na prośbę władz lub parafjan, jednak bez kazań i ściśle podług przepisów liturgicznych.

Przytem Kurja przypomina dekret św. Kongregacji Sakramentów z m. lipca 1924 r. i poprzednie uchwały Episkopatu o zakazie odprawiania Mszy św. t. zw. polowych i o niedozwalaniu na zatrzymywanie przez mężczyzn nakrycia głowy w kościele i podczas nabożeństw kościelnych z wyjątkiem dla pocztów wojskowych (Cf. *Wiad. Arch.* r. 1929 Nr. 23).

Modlitwę liturgiczną, przewidzianą w art. VIII. Konkordatu, należy odmawiać po nabożeństwach głównych w niedziele, dzień 3 maja, oraz 15 sierpnia, 11 listopada i w dzień imienin P. Prezydenta Rzeczypospolitej.

X. A. Sawicki
Kancl. Kurji.

XI Tydzień Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej

KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA
Wilno, dn. 6. IV. 1934 r. Nr. 17283.

Wzorem lat ubiegłych Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej organizuje w roku bieżącym *XI Tydzień LOPP.* w dniach od 10-go do 17-go maja włącznie.

J.E. Ksiądz Arcybiskup-Metropolita przychylnie potraktował obecną inicjatywę i błogosławiąc dziełu LOPP., mającemu pierwszorzędne znaczenie dla obrony Państwa, wzywa PW. Duchowieństwo, by słowem i czynem poparło prace Głównego Zarządu tak pożytecznej Instytucji, jaką jest LOPP.

Ks. J. Ostreyko
w/z. Kancl. Kurji.

Wizytacja pasterska.

KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA
Wilno, dn. 9. IV. 1934 r. № 17325.

Kurja podaje do wiadomości PW. Duchowieństwa, że wizytacje pasterskie, ogłoszone 23. I. 1934 r. № 16343 (cf. *Wiado-*

mości Archidiecezjalne z r. 1934 № 2), z powodu choroby J. E. Księdza Arcybiskupa-Metropolity, niniejszem zostają odłożone na czas późniejszy.

Ks. J. Ostreyko
w/z. Kancl. Kurji.

Powiadamiania o zawartych małżeństwach.

KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA
Wilno, dn. 10. IV. 1934 r. Nr. 17347.

Do PPWWXX. Dziekanów i Proboszczów archidiecezji wileńskiej.

Zarządzenie w sprawie powiadomień o zawartych małżeństwach z dn. 9. VIII. 1928 r. Nr. 3173 (*Wiad. Archid.* Nr. 15-16 1928 r.) oraz Stat. 444 Synodu Wil. należy dokładnie obserwować. Przedewszystkiem powiadomienia o zawartych małżeństwach przez osoby, których metryki chrzestne zapisane są w parafjach, położonych poza granicami Państwa Polskiego, należy nadsyłać na kartkach wzoru 2, wypełniając te kartki po łacinie i podając dokładny adres parafji chrztu osoby, która zawarła małżeństwo.

Ks. J. Poniatowski
w/z. Kancl. Kurji.

RUCH PERSONALNY.

Na mocy zarządzenia J. E. Księdza Arcybiskupa-Metropolity, w składzie osobistym Duchowieństwa archid. wileńskiej zaszły następujące zmiany:

Ks. Aleksander Lubecki, wik. w Żołudku, na wik. kośc. św. Teresy przy Ostrej Bramie w Wilnie, dn. 9. IV. 34 r. Nr. 17333.

X. A. Sawicki
Kancl. Kurji.

ZARZĄDZENIA PRAWNO-PAŃSTWOWE.

O PRYWATNYCH SZKOŁACH ORAZ ZAKŁADACH NAUKOWYCH I WYCHOWAWCZYCH.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Warszawa dn. 12 maja 1933 r. Nr. II P-982/33. Do Jego Eminencji Ks. Arcybiskupa Aleksandra Kardynała Kakowskiego w Warszawie. — Wasza Eminencjo. — W odpowiedzi na pismo z dn. 24 listopada 1932 r. Nr. 984/32 mam zaszczyt wyjaśnić, że postanowieniom ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr. 33 poz. 343) podlegają, zgodnie z art. 1, wszystkie prywatne szkoły i zakłady naukowe i wychowawcze bez względu na to, kto je utrzymuje, a więc także szkoły i zakłady naukowe i wychowawcze, utrzymywane przez Kościół Rzymsko-Katolicki lub jego osoby prawne. Wyjątek stanowią: a) szkoły objęte art. 10 wymienionej ustawy oraz b) diecezjalne seminarja duchowne, przewidziane art. XIII pkt. 2 Konkordatu. Kościół Rzymsko-Katolicki lub jego osoby prawne, ubiegające się o założenie

szkoły albo zakładu naukowego lub wychowawczego, nie podlegają tylko postanowieniom pkt. 4 art. 2 wymienionej ustawy, inne natomiast postanowienia tej ustawy mają zastosowanie w sposób analogiczay do innych prywatnych szkół i zakładów naukowych i wychowawczych z tą jedynie zmianą, iż od osób duchownych, będących kandydatami na dyrektorów, kierowników i nauczycieli, nie będą wymagane zaświadczenia o nienagannem zachowaniu się.

Minister (—) *J. Jędrzejewicz.*

KRONIKA

I. Stolica Apostolska.

Zakończenie Jubileuszu Odkupienia rodzaju ludzkiego. — W ostatnich dniach przybyło do Rzymu na uroczystości Wielkiego Tygodnia i Wielkiej Nocy 207 pielgrzymek z Italji i dwudziestu czterech różnych krajów całego świata, jednocześnie dla wzięcia udziału w uroczystościach zakończenia Jubileuszu.—D. 15 marca rb. Ojciec św. wziął udział w *godzinie świętej* w bazylice watykańskiej ku uczczeniu 1900-lecia ustanowienia Ofiary Mszy św. i Sakramentu Kapłaństwa. Stosowną konferencję, przeplataną śpiewem, wygłosił JEm. Kard. Laurenti. W nabożeństwie wzięło udział około 10.000 osób. Podobneż adoracje odbyły się w dd. 19 i 29 marca również w bazylice watykańskiej z udziałem Ojca św. — D. 1 kwietnia odbyło się zamknięcie „Wrót Świętych“ we wszystkich czterech bazylikach; przytem w bazylice watykańskiej ceremonji tej dokonał sam Ojciec św.; dnia zaś 2 kwietnia rb. została ogłoszona Konstytucja papieska „Quod superiore“, rozszerzająca Jubileusz Nadzwyczajny na cały świat katolcki.

Uroczstości kanonizacyjne św. Jana Bosco.—D. 1 kwietnia, w samo święto Wielkanocy, odbyła się uroczysta kanonizacja św. Jana Bosco. Napływ duchowieństwa i wiernych był tak liczny, że ledwie mogły się pomieścić tłumy w bazylice i na placu św. Piotra. 3 kwietnia Ojciec św. przyjął w bazylice św. Piotra olbrzymią, z przeszło 30 tysięcy osób złożoną, pielgrzymkę przedstawicieli wszystkich zakładów salezjańskich z JEm. Ks. Kardynałem Augustem Hlondem, licznymi biskupami ze zgromadzenia Salezjanów i dostojnikami zakonu na czele. Generał księży Salezjanów, ks. Ricaldone, odczytał przy tej okazji adres hołdowniczy, a Ojciec św. wygłosił serdeczne przemówienie. W przemówieniu tem, przypominając węzły, jakie łączyły Go ze św. Janem Bosco, Papież zalecał naśladowanie cnót tego Świętego, jego zwłaszcza miłość Boga, z ktorej płynęła jego miłość duszy ludzkiej, jego szczególniejsze nabożeństwo do NMaryi P. Wspomożycielki i oddanie się Kościołowi i Stolicy św. Przemówienie swe zakończył Ojciec św. błogosławieństwem.

Ustąpienie przewodniczącego Komisji „Pro Russia“. — Urzędowo podano do wiadomości publicznej, że Ojciec św. przyjął dymisję JE. Ks. Biskupa d'Herbigny, jaką zgłosił ze stanowiska przewodniczącego papieskiej Komisji „Pro Russia“ ze względu na stan zdrowia. Ks. Biskup d'Herbigny przechodził w roku ubiegłym ciężką operację, wskutek czego od dłuższego już czasu przestał kierować tą Komisją.

II. Kronika archidiecezjalna

Stan zdrowia Arcypasterza. — Obecnie stan zdrowia Arcypasterza o tyle się poprawił, że lekarze postanowili dokonać drugiej operacji w celu usunięcia przyczyny przewlekłej i uciążliwej choroby. Operacja ma się odbyć dn. 14 kwietnia r. b. Arcypasterz cały czas przebywa w klinice św. Józefa na Nowym Świecie. W czasie Świąt przyjmował życzenia Kapituły i Duchowieństwa oraz licznie odwiedzających gości, a ostatniemi czasy załatwiał sprawy urzędowe. W tym czasie kilkakrotnie wyjeżdżał do Trynopola, a w sobotę przed Niedzielą Przewodnią odprawił Litanję w Ostrej Bramie. W czasie świątecznym JE. Ksiądz Nuncjusz Ap. przesłał Arcypasterzowi błogosławieństwo Ojca św. i życzenia rychłego powrotu do zdrowia. Ze wszystkich stron od rozmaitych osób przychodzą listy z zapewnieniem modlitw na intencję Dostojnego Pacjenta i wyrazami współczucia w cierpieniach.

Prace w Bazylice. — W ciągu ostatnich kilku miesięcy została wykonana izolacja dokładna kilkowarstwowa w krypcie królewskiej w podziemiach kaplicy św. Kazimierza. Obecnie zaś wykonywane są roboty żelazo-betonowe w krypcie, po zakończeniu których w kaplicy św. Kazimierza zostanie ułożona posadzka marmurowa. Roboty te zakończone zostaną w połowie czerwca r. bież. Wyłożenie krypty płytkami marmurowemi wewnątrz oraz wykonanie grobowców i ołtarza w krypcie nastąpi nieco później. Roboty te wykonywane są na koszt państwowy. Prace ratownicze w Bazylice były przerwane przez cały okres zimowy. Rozpoczęte zostały dopiero po świętach Wielkiejnocy i prowadzone będą w zakresie mniejszym z powodu braku środków, Komitet Ratowania Bazyliki posiada bowiem obecnie zaledwie 2000 zł.; a ponieważ część robót ratowniczych wymaga jednak niezwłocznego wykonania ze względu na poważne niebezpieczeństwo, zagrażające niezabezpieczonym częściom Bazyliki, Kurja Metropolitalna upoważniła Kierownictwo Robót do wykonania owych najkonieczniejszych prac, a mianowicie: zakończenia wzmocnienia ściany frontowej i zabezpieczenia narożnika południowo-zachodniego z kaplicą Imienia Maryi i przylegającemi do tej kaplicy murami. Koszt tej części robót ratowniczych wyniesie około 100.000 zł. Kwotę tę Kurja Metropolitalna zamierza zdobyć przez zaciągnięcie pożyczki. Pozostałe zaś prace ratownicze i restauracyjne z powodu braku środków rozłożone zostaną na czas dłuższy.

Projekt Kursu Duszpasterskiego archid. wileńskiej w 1934 r.—Związek kapłanów „Unitas“, zgodnie z uchwałą Duchowieństwa na ostatnim Kursie, urządza w roku bieżącym w miesiącach jesiennych Kurs Duszpasterski i proponuje następujące tematy: I. *Apostolstwo świeckich: jego istota i zadanie; Parafja, jako teren realizacji apostolstwa świeckich; Dziecko w pracy apostolstwa świeckich; Młodzież męska a apostolstwo świeckich; Młodzież żeńska a apostolstwo świeckich; Mąż katolicki a apostolstwo świeckich; Niewiasta katolicka a apostolstwo świeckich.* II. *Duszpasterstwo nad dzieckiem: Zadania pracy duszpasterskiej nad dzieckiem; Rok kościelny, jako czynnik pomocniczy w pracy duszpasterskiej nad dzieckiem; Ambona w duszpasterstwie nad dzieckiem.* III. Odczyty na temat: *Nowoczesne pomoce poglądowe i ich wartość dydaktyczna w nauczaniu religji.* Jednocześnie Komitet Kursu najuprzejmiej prosi

PW. Księży o łaskawe i rychłe nadsyłanie swych uwag krytycznych i cennych wskazówek jak co do zasadniczej myśli Kursu i poszczególnych tematów, tak również innych szczegółów w tej sprawie.

III. Kronika krajowa.

Kongres eucharystyczny w Tarnowie. — W dd. 8—10 czerwca r. b. odbędzie się pierwszy diecezjalny kongres eucharystyczny w Tarnowie pod przewodnictwem JE. Ks. Biskupa Tarnowskiego, D-ra Franciszka Lisowskiego.

Akcja Katolicka u greko-katolików. — Na skutak zarządzenia JE. Ks. Metropolity Szeptyckiego został powołany do życia Instytut generalny dla Akcji Katolickiej metropolji greko-katolickiej z siedzibą we Lwowie. Prezesem Instytutu gen. został mianowany dr. M. Dzierowicz. W najbliższym czasie powstaną również Instytuty diecezjalne A. K. we Lwowie, Przemyślu i Stanisławowie.

Biskup - Sufragan Katowicki. — Ostatnio Ojciec św. mianował *ks. prałata D-ra Teofila Bremboszcza*, prob. w Mysłowicach, Biskupem-Sufraganem diecezji katowickiej. Nowy Ks. Biskup urodził się 25 kwietnia 1886 r. w Ligocie pod Katowicami, wyświęcony został 25 czerwca 1912 r. mianowany prałatem domowym Jego Świątobliwości i kanonikiem Kapituły Katedralnej w Katowicach.

Jubileusz kapłański J. E. Ks. Biskupa Włocławskiego. — Uroczystości jubileuszowe ku uczczeniu 25-lecia kapłaństwa swego Arcypasterza, JE. Ks. Biskupa Radońskiego, diecezja włocławska będzie obchodziła na Zielone Świątki.

Pozdrowienie katolickie. — Na święto Zmartwychwstania Pańskiego JE. Ks. Biskup Dr. Henryk Przeździecki, pasterz diecezji podlaskiej, ogłosił List Pasterski w sprawie odnowienia pięknego pozdrowienia chrześcijańskiego: *Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus.* „Radując się ze zmartwychwstania Pana naszego i zapowiedzi zmartwychwstania tych, co na ziemi z Chrystusem są złączeni, pamiętać trzeba, że na całym świecie wre ustawiczna robota szatana i jego sług, by jak najwięcej dusz od Boga oderwać. Jedni zakazują pozdrowienia: *Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus*, drudzy jak bolszewicy, nakazują przy spotkaniu mówić: Niema Boga i nigdy Boga nie będzie, w Niemczach wreszcie każą młodzieży bluźnić Chrystusowi. Odwracając się od tych strasznych rzeczy, miłujmy Chrystusa i pamiętajmy, że Zbawiciel nasz mówił: *Wszelki tedy, który mię wyzna przed ludźmi, wyznam go i ja przed Ojcem moim, który jest w niebiesiech* (Mat. 10. 32)".

IV. Kronika zagraniczna.

Synod archidiecezjalny kowieński.—W Kownie odbył się niedawno pierwszy po dwuchsetletniej prawie przerwie synod archidiecezji kowieńskiej. Synod ten, w którym wzięli udział arcybiskup, członkowie kapituły katedralnej, profesorowie teologji uniwersytetu i seminarjum duchownego, proboszczowie i przedstawiciele zakonów jezuitów, franciszkanów i maryanów, trwał trzy dni. Prace synodu, poświęcone głównie sprawie dostosowania przepisów i zarządzeń diecezjalnych do wymagań nowego kodeksu Prawa kanonicznego, prowadzone były w dziesięciu komisjach, każda pod przewodnictwem Ordynarjusza archidiecezji, JE. Ks. arcyb. Józefa Skwireckiego. W ślad za archidiecezją kowieńską synody diecezjalne mają być zwołane również w innych diecezjach litewskich.

Pismo św. w języku litewskim.— W języku litewskim dotąd nie było całkowitego Pisma św. Na przełomie XV i XVI wieku przetłumaczono tylko Ewangelje na niedziele i święta. Potem w XVIII wieku drukarnia uniwersytecka w Wilnie sporządziła wydanie czterech Ewangelij w językach litewskim i polskim; książka ta miała pięć wydań. Dopiero obecny Arcybiskup kowieński, J. E. Ks. Józef Skwirecki, po trzydziestoletniej wytężonej pracy ukończył wielkie dzieło całkowitego przekładu Pisma św. na język litewski. Praca jego posiada wielką wartość religijną i lingwistyczną.

Echa listu pasterskiego Episkopatu polskiego zagranicą. — List pasterski Episkopatu polskiego swą treścią i trafnem ujęciem dzisiejszych niedomagań moralnych zwrócił na siebie uwagę zagranicy. Wychodzący w Ołomuńcu katolicki dziennik czeski *Nasziniec* poświęcił mu specjalny wstępny artykuł, omawiając w nim zagadnienia doby obecnej, w liście tym poruszone. Wymieniony artykuł kończy się uwagą: „Surowy list pasterski, ale znakomity i pożyteczny". W obszernem streszczeniu podają list pasterski pisma zagraniczne katolickie, m. in. ostatnio wielki dziennik, wychodzący w Holandji, *De Maasbode*, oraz irlandzki *The Standard*, wychodzący w Dublinie.

„Scriptores Catholici". — Świeżo powstała w Belgji organizacja pisarzy katolickich, łącząca pisarzy zarówno flamandzkich jak i walońskich. Członkami tej organizacji mogą być tylko katolicy, nienależący do żadnej partji i nie łączący się z żadnym z prądów literackich. Jako naczelny postulat wysuwają zasadę Ewangelji i wymagania etyki katolickiej. Dalszem zamierzeniem projektodawców jest rozszerzenie organizacji „Scriptores Catholici" na inne narody, tworząc w ten sposób zawiązek przyszłego PEN - Clubu katolickiego.

Św. Jan Bosco na Kapitolu. — D. 2 kwietnia na Kapitolu rzymskim ambasador Italji przy Stolicy św., hr. de Vecchi, urządził, zgodnie z zapowiedzią, wielką i wspaniałą uroczystość ku uczczeniu kanonizowanego niedawno św. Jana Bosco. W uroczystości wziął udział szef rządu włoskiego Mussolini, przedstawiciele wszystkich władz świeckich i wojskowych, a z władz kościelnych IIEm. Em. kardynałowie August Hlond i Piotr Gasparri oraz generał Salezjanów z Kapitułą.

Zbiorowy list Episkopatu francuskiego. — Niedawno Episkopat francuski po raz pierwszy ogłosił zbiorowy list pasterski. W liście tym Arcypasterze zwracają uwagę na smutne konsekwencje kryzysu, które doprowadziły do znanych skandali finansowych a nawet do walki bratobójczej. Z wypadkow tych płynie jasna nauka, że praw Bożych i przyrodzonych nigdy bezkarnie gwałcić nie można. Tamy i zapory, jakie wznosi Kościół w obronie porządku i harmonji życia społecznego, zostały częściowo przez zbrodnicze ręce zaatakowane. Dlatego też obok koniecznej i wielkiej odbudowy politycznej i gospodarczej, którą szczęśliwie podejmuje rząd, nie należy zapominać o odbudowie moralnej. Przedewszystkiem przystąpić należy do reformy wychowania francuskiej młodzieży i szkolnictwa w duchu chrześcijańskim, jak również do wzmocnienia i uzdrowienia życia rodzinnego.

Drukowano za zezwoleniem J. E. Księdza Arcybiskupa - Metropolity.

Redaktor i Wydawca KS. LEON ŻEBROWSKI, Kan. Kapit. Metropol.

DRUKARNIA ARCHIDIECEZJALNA W WILNIE.

ROZWÓJ CHRZEŚCIJAŃSKIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO

NA ANTOKOLU W WILNIE Z SIEDZIBĄ UL. ZAMKOWA 18

1924 *w cyfrach porównawczych* *1934*

Na 31. XII roku	Ilość członków	Udziały zł.	Fundusze zapasowe własne (w złotych)	Wydane pożyczki (w złotych)	Wkłady i rach. bież. (w złotych)	Wykorz. kredyty w in. Bankach (w złotych)	Czysty zysk (w złotych)
1924	71	1.460	267	6.705	3.349	1.955	246
1925	143	3.541	2.001	8.617	6.570	1.835	—
1926	166	5.202	2.770	17.209	9.249	4.430	—
1927	218	8.370	4.777	27.208	15.869	2.700	—
1928	267	13.395	5.112	45.468	17.412	14.840	—
1929	365	33.348	5.718	135.930	55.640	52.050	—
1930	654	76.783	12.253	348.701	177.331	93.150	5.428
1931	871	107.368	23.435	451.536	239.156	96.500	6.561
1932	1.024	134.515	30.698	618.830	366.592	96.100	11.598
1933	1.228	171.960	42.640	803.400	459.924	147.810	10.673

BANK PRZYJMUJE WKŁADY większe i mniejsze na oprocentowanie. — Zamiejscowi przekazują wkłady za pośrednictwem P. K. O. Konto Nr. 81.418, dysponując listownie o terminie.

PIELGRZYMKA DO ZIEMI ŚWIĘTEJ.

Po raz pierwszy od czasów przedwojennych Generalny Komisarjat Ziemi Świętej na Polskę w Krakowie, ul. Reformacka Nr. 4, przystępuje do organizacji Pielgrzymki do Ziemi Świętej, która wyruszyć ma ze Lwowa w dniu 15 maja roku bieżącego Ponieważ w tym terminie Liga Katolicka w Katowicach, Piłsudskiego 58 i Tow. „Pielgrzym" w Poznaniu, św. Józefa 5, miały zamiar zorganizować podobną pielgrzymkę — przyłączyły się one do akcji Komisarjatu Gen. Ziemi Świętej. — Protektorat nad Pielgrzymką objął J. E. Ks. Biskup Śląski, Stanisław Adamski. Pielgrzymka ta będzie najtańszą ze wszystkich, które dotychczas kiedykolwiek miały miejsce, gdyż cena udziału w niej wynosić będzie, zależnie od kabiny na okręcie, zł. 690 — zł. 1220. Kierownictwo techniczne pielgrzymki powierzone zostało znowu biuru podróży „FRANCOPOL" w Warszawie, Mazowiecka 9, które w ten sposób prowadzić będzie 15 pielgrzymkę do Ziemi Świętej.